

OPDAGELSESMETODE: OBSERVATION

Observation er en ”flue-på-væggen”-øvelse. Observatøren har en rolle som tavs opdager, der lægger nøje mærke til, hvad der foregår på et bestemt sted, i en bestemt situation, arbejdsproces eller i et tidsrum. Emnet for observationen skal knytte sig til innovationsspørgsmålet.

Eksempel på observation:

I en daginstitution kan man fx observere hvordan børn bliver klædt på til at komme på legeplads. Her kan observation give mange informationer som andre metoder, eksempelvis interview, ikke fanger.

Fordele

Observation er en opdagelsesmetode med flere fordele. Observatøren ser, hvad der rent faktisk sker – ikke hvad det var tanken, at der skulle ske. Samtidig opstår der et rum til fordybelse, når observatøren har sin fulde opmærksomhed rettet mod en given situation i eksempelvis en time. Når observatøren ikke selv deltager, men alene iagttager, kaster det lys på detaljer, som let bliver overset i en travl hverdag. Det giver ofte anledning til refleksion og nye indsigter.

Opmærksomhedspunkter

Observatøren kan ikke spørge uddybende ind til det, der bliver observeret. En dybere forklaring kræver, at observation bliver suppleret med andre metoder, eksempelvis interview.

Tidsforbrug

Observér længe nok til at få et tilstrækkeligt indblik i det, I undersøger. Hvis I eksempelvis afsætter en time til at observere, hvad der sker ved receptionen, vil observatøren sandsynligvis efter 20-30 minutter opdage noget, I ikke har lagt mærke til før. I kan også vælge at lave flere observationer eventuelt på forskellige tidspunkter.

Rekvisitter

Papir og skriveredskab.

SÅDAN UDFØRER DU EN OBSERVATION

En observation har fire trin.

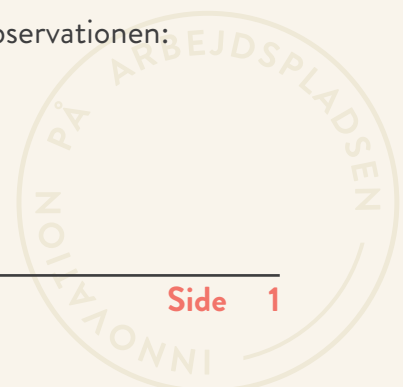
1. Planlæg observationen

Start med at vælge en situation eller sted til observationen. Herefter vælger du et tidspunkt for observationen og laver en aftale med dem, du gerne vil observere.

2. Beslut hvad du skal se efter under observationen

Her er inspiration til en række spørgsmål, som du kan stille dig selv under observationen:

- Hvad sker der?
- Hvor lang tid tager det?
- Hvem er til stede?
- Hvem taler sammen?

- Hvordan taler de?
- Hvad laver de, der ikke taler?
- Er der grupperinger, eller står folk alene?
- Sidder eller står de?
- Hvordan er kropssproget?
- Hvilket tøj har de på?
- Hvordan ser de fysiske rammer ud?
- Hvordan er tingene placeret i forhold til hinanden?
- Hvor placerer folk sig i rummet?

3. Tag noter undervejs

Det er vigtigt at få så mange detaljer med som muligt. Det, der virker irrelevant, kan vise sig at være den mest karakteristiske detalje, når I fortolker materialet bagefter. Derfor er det vigtigt at notere alle observationer.

4. Reflektér over det, du har observeret

Efter observationen er det en god idé at sætte tid af samme dag til at tænke over, hvad du har set.

Følgende spørgsmål kan igangsætte din refleksion:

- Hvad har jeg lært i dag?
- Hvad kan jeg ikke forstå?
- Hvad gik jeg glip af?
- Hvad ved jeg i dag, som jeg ikke vidste for fem dage siden?
- Hvad er anderledes, end jeg troede?

Skriv dine overvejelserne ned sammen med de noter, du har taget, mens du observerede. De bliver nyttige i næste fase, tematisering.

